

Parthian Confederacy and the Arab. Conquest of Iran, 140-160.
 5. Daryaee, *Sasanian Persia: The Rise and Fall of an Empire*, 32-36.
 6. Heraclius
 7. Venning, *A Chronology of Byzantine Empire*, 137-157.
 8. Dark Ages
 9. Gregory, *A History of Byzantium*, 148-216.
 10. Louth, "Byzantium Transforming (600-700)", 221-248.
 11. Ibid.
 12. Pitcher, *Writing Ancient History: An Introduction to Classical Historiography*, 113-163.
 13. Titus Livius.
 14. Thucydides.
 15. Herodotus
 16. Diodorus of Sicily.
 17. Pompey Trogue.
 18. Pitcher, *Writing Ancient History: An Introduction to Classical Historiography*, 113-163.
 19. Ammianus Marcellinus.
 20. Procopius.
 21. Barbarians.
 22. Breisach, *Historiography: Ancient, Medieval & Modern*, 77-97.
 23. Ecclesiastical history.
 24. Eusebius of Caesarea.
 25. Breisach, *Historiography: Ancient, Medieval & Modern*, 77-97.
 26. Theophanes the Confessor. *A Chronicle of Theophanes*, Translated by Harry Turtledove, vii-xx.
 27. Breisach, *Historiography: Ancient, Medieval & Modern*, 77-97.
 28. Theophylact Simocatta (580-640 A.D.).
 29. Chronicle.
 ۳۰. طبق این گاهشماری در زمان وقایع نبردهای ساسانی و بیزانس، حدوداً شش هزار سال از آفرینش دنیا گذشته است.
 31. Kazhdan, *A History of Byzantine Literature* (650-850), 381-407.
 32. Theophanes the Confessor. *A Chronicle of Theophanes*, Translated by Harry Turtledove, vii-xx.
 33. Theophanes the Confessor.
 ۳۴. در حدود سال ۸۱۵ میلادی به دلیل مخالفت‌اش با جنبش شمالی شکنان و حمایت ضمنی از شمالی پرستی به دستور امپراتور لئوی پنجم به جزیره‌ای دورافتاده تبعید شده و پس از دو سال درگذشت. پس از مرگش به نمادی از فردی که همیشه در طول زندگی‌اش «قرار» به آیین راستین مسیح کرده، لقب اقرارکننده یافت.
 35. George Syncellus.
 36. Diocletian.
 37. Leo V.
 38. Stefan Albrecht, "Theophanes Confessor" in *The Encyclopedia of the Medieval Chronicle*, 2010.
 ۳۹. روشن است شاه ساسانی که در نبرد با عرب‌های مسلمان شکست خورد و متواری شد، یزدگرد سوم بوده است. در اینجا مشخص نیست که این هرمز کیست؛ یاناشی از اشتباه کاتب بوده و یا هرمزان والی ساسانی خوزستان را با شاه ساسانی اشتباه گرفته‌اند.
 40. Theophanis Chronographia, 341.

در اکثر
 قریب به اتفاق
 تواریخ بیزانسی، اعم
 از تواریخ کلیسایی
 و حتی غیر کلیسایی
 همچون تئوفیلاکت
 سیموکاتا آخرین
 وقایع مهم در ارتباط
 با ایران، نبردهای
 خسرو پرویز و
 هراکلیوس است
 که شرح و توصیف
 شده‌اند.

می‌شوند که تنها در مواقع وقوع جنگ و برقراری روابط دیپلماتیک بایزانس وارد نوشته‌های مورخان بیزانسی شده‌اند. در پایان بخشی از ترجمه رویدادهای سال ۶۳۹-۶۴۰ میلادی را از رویدادنامه تئوفانس می‌خوانیم:
 در این سال عرب‌ها به پارس حمله کرده و با پارسی‌ها درگیر شدند. به واسطه پیروزی شان، پارسی‌ها را مغلوب کرده و به انقیاد خود درآوردند. شاه پارسی‌ها، هرمزد^{۳۹} کاخ‌هایش را رها کرد و به مناطق داخلی گریخت. عرب‌ها همه دارایی‌های شاه‌ی را تصرف کرده و به همراه دختران خسرو نزد عمر بردند. در همین سال عمر دستور داد تا همه قلمرو تحت فرمانش به صورت سرشماری مردان، گله‌ها و محصولات کشاورزی ثبت و ضبط گردد.^{۴۰}

منابع:

1. Albrecht, Stefan. (2010). "Theophanes Confessor" in *The Encyclopedia of the Medieval Chronicle*. Leiden and Boston: Brill.
2. Breisach, Ernst. (1994). *Historiography: Ancient, Medieval & Modern*. Chicago and London: University of Chicago Press.
3. Daryaee, Touraj. (2009). *Sasanian Persia: The Rise and Fall of an Empire*. London and New York: I.B Tauris.
4. Gregory, Timothy E. (2005). *A History of Byzantium*. Oxford: Blackwell Publishing.
5. Kazhdan, Alexander. (1999). *A History of Byzantine Literature (650-850)*. Athens: The National Hellenic Research Foundation Institute for Byzantine Research.
6. Louth, Andrew. (2008). "Byzantium Transforming (600-700)", in *The Cambridge History of the Byzantine Empire c. 500-1492*. edited by Jonathan Shepard. pp. 221-248. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Mango, Cyril. (2014). *La Civiltà bizantina*. a cura di Paolo Cesaretti. Roma-Bari: Laterza.
8. Pitcher, Luke. (2009). *Writing Ancient History: An Introduction to Classical Historiography*. London and New York: I.B Tauris.
9. Pourshariati, Parvaneh. (2008). *Decline and fall of the Sasanian Empire: The Sasanian-Parthian Confederacy and the Arab Conquest of Iran*. London and New York: I.B Tauris.
10. Theophanes the Confessor. (1982). *A Chronicle of Theophanes*. Translated by Harry Turtledove. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
11. Venning, Timothy. (2006). Ed. *A Chronology of Byzantine Empire*. New York: Palgrave MacMillan.

پی‌نوشت
 ۱. لازم به یادآوری است در این یادداشت، مراد از مورخان بیزانسی تنها آن دسته از مؤلفانی است که به زبان یونانی یا لاتین می‌نوشتند، بنابراین، نویسندگان سریانی نویسی را شامل نمی‌شود.
 ۲. قرآن کریم، سوره الروم، آیات ۱ تا ۶.
 4. Pourshariati, *Decline and fall of the Sasanian Empire: The Sasanian*